

VI. koncert

Izvorne i zavičajne folklorne skupine

29.05.2016. KD Vatroslav Lisinski, 11:00 sati

Zavičajna udruga Kordunaša „Korana“

Zavičajna folklorna skupina

Kao i prošle godine, članice skupine nastupile su nošnjama koje predstavljaju "zadnju modu". Dužine sukanja *kiklji* su uglavnom bile dobro usklađene. Potrebno je pripaziti da pregača *zastor* ne bude duža od suknje *kiklje*. Razmisliti o činjenici da su kod starijih žena, prilikom odabira tkanine, prevladavale tamnije boje, a kod djevojaka svjetlije. Plesači i članovi orkestra nastupili su u standardnom muškom ruhu kod kojega je potrebno pripaziti na duljinu nogavica. Sva prikazana obuća, uređenje ženskih frizura te oglavlja su korektni i u skladu s lokalitetom. Urediti muške brade u formi prikladnijoj za scenski nastup.

Kulturno umjetničko društvo „Ruža Prigorja“

Izvorna folklorna skupina

Više pažnje je potrebno posvetiti usklađenju donjih rubova sukanja *rubuća* među članicama. Postojeće donje slojeve (podsuknje) potrebno je bolje uškrobiti, odnosno kod pojedinih kompleta dodati još jednu podsuknju. Za razliku od prošle godine, sve članice nosile su *poculice* što je u skladu sa sugestijama od prije. No, potrebno je ipak više pažnje posvetiti uređenju kosa i načinu kako se *poculica* postavlja. Prilikom vezivanja haljetka *cabajke* pripaziti da se trake, iznutra pričvršćene za haljetak, svežu oko struka tako da ne ostanu visiti odзад. Jedne bijele čarape bile su prekratke. Muške nošnje korektne i uredno nošene.

Kulturno umjetničko društvo „Bijelo brdo“

Zavičajna folklorna skupina

Izvođači su nastupili u narodnim nošnjama koje pripadaju derventskoj skupini posavskih narodnih nošnji. Potrebno je poraditi na međusobnom usklađenju donjih rubova ženskih košulja *rubina*. Prije postavljanja djevojačkog oglavlja *krpice sa kićankom* kosu je potrebno, nakon što se razdijeli u dva dijela (iznad čelu na tjemenu i na potiljku), uplesti u dvije pletenice i položiti uz glavu s desne strane. Moguća je varijanta da se sva kosa pokupi iznad čela na tjemenu. Pojedine djevojačke frizure nisu bile uređene na takav način. Oglavlja udanih žena (prebačena *krpa*) pravilno uređena i lijepo nošena. Kod muških nošnji pripaziti na duljinu nogavica.

Kulturno umjetničko društvo „Žumberčani“

Zavičajna folklorna skupina

Vrlo raznolik i bogat prikaz narodnih nošnji rimokatolika i grkokatolika na području Žumberka. Iako se radi o dva tipološki različita sloja odijevanja smatram da postoji još prostora za usklađenje donjih rubova haljine *rubuča*, odnosno haljine *košulje*. Na prvu je raspodjela nošnji u scenskim

slikama izgledala kaotično, no kasnije se prepoznaje kako su muško-ženski parovi bili tipološki usklađeni. Preporučam isto učiniti i kod ženskih parova. Nastaviti će se logičan slijed, a možda i ovaj način raspodjele nošnji bude utjecao na bolju usklađenost donjih rubova. Kod ženskih nošnji grkokatolika ipak koristiti samo opanke. Uskladiti način oblačenja/nošenja čarapa kod ženskih nošnji rimokatolkinja. Raznolik i bogat prikaz muškog i ženskog odijevanja. Čestitam!

Kulturno umjetničko društvo „Veseli Posavljaci“

Zavičajna folklorna skupina

Kao i kod prve skupine ove večeri radi se o derventskoj skupini posavskih narodnih nošnji. Kose djevojaka i udanih žena lijepo uređene sa pravilno postavljenim oglavljima-*krpica* i *krpa*. Potrebno je poraditi na međusobnom usklađenju donjih rubova ženskih košulja *rubina*.

Muške nošnje su veličina koje odgovaraju tjelesnoj građi izvođača te su pravilno nošene. Muške brade urediti u formi prikladnijoj za scenski nastup (obrijati se).

Hrvatsko seljačko pjevačko društvo „Podgorac“, Gračani

Izvorna folklorna skupina

Bogati prikaz prigorske svadbe i opremanja sudionika - mladenka, mladenac, djeveri i ostali sudionici svadbe. Generalno su dužine haljina *rubaća* među plesačicama dobro usklađene. Potrebno je povesti računa da se prilikom oblačenja haljina *rubaća* namjesti tako da prednji i stražnji dio budu podjednake duljine. Pretpostavljam da se problem događa kod preuskog *kiklišća*. Dobar izbor obuće kod plesačica- opanci *opajniki* te *ševro cipele*. Bogato i raznoliko opremanje ženskih glava-*peča*, *engleški rubac*, 2 pletenice s privezanim vrpcom na krajevima, svadbena kruna mladenke. Kose djevojaka pravilno počešljane. Kod udanih žena, koje nose povezan *engleški rubac*, kose je potrebno razdijeliti po sredini, zagladiti, kosu splesti u dvije pletenice i omotati oko *punteka*. Kosa se može minimalno razdijeliti i zagladiti ako već članice nemaju dostatnu duljinu kose. Pojedini *engleški rupci* bili su povezani tako da su, ili odavali da kosa nije uređena na tradicijski način, ili da marama nije dobro povezana. Muške nošnje dobrih veličina, pravilno obučene i dobro pripremljene za scenski nastup.

Kulturno umjetničko društvo „Izvorni običaji“

Izvorna folklorna skupina

Izvođači su nastupili u narodnim nošnjama koje spadaju u derventsku skupinu posavskih narodnih nošnji. Ženske košulje *rubine* međusobno uglavnom dobro usklađene. Kose pravilno uređene s lijepo postavljenim djevojačkim oglavljem *krpica* te prebačenom *krpom* kod oglavlja udane žene. Pripaziti na oblačenje tj. pričvršćivanje čarapa (pletelih nazuvaka) prilikom plesa, jer su do kraja nastupa pojedine olabavile i skliznule. Također, vezice za vezanje čarapa svezati tako da ne smetaju prilikom plesa. Pojedina ženska obuća nije bila prikladna. Sukladno financijskim mogućnostima poraditi na nabavci prikladnije obuće. Plesači i svirači dobro obučeni. Svirač šargije na ruci je imao sat. Sav privatni nakit, koji nije u skladu s tradicijskim načinom kićenja, pa tako i ručni sat potrebno je izolirati iz scenske izvedbe.

Kulturno umjetničko društvo „Zora“, Adamovec

Zavičajna folklorna skupina

Nastupili su samo članovi tamburaškog orkestra. Kako nitko od predstavnika skupine nije sudjelovao na okruglom stolu, ostalo mi je nejasno zašto su tamburaši nastupili u košuljama modernog kroja?! Ostatak viđenog je bio dobro nošen, prikladnih veličina te dobro pripremljen za scenu. Muške brade urediti u formi prikladnijoj za scenski nastup (obrijati se).

Folklorna izvorna skupina „Remete“

Izvorna folklorna skupina

Kao i prošle godine mogu konstatirati da su i muške i ženske narodne nošnje dobro pripremljene za scenu, lijepo nošene te obučene prema svim pravilima. Donji rubovi haljina rubača su bolje usklađeni među plesačicama. Prilikom oblačenja posvetilo se više pažnje oblačenju haljina *rubača* tako da je kod gotovo svih rubača prednji i stražnji dio podjednake duljine. Prostor za poboljšanje još postoji. Kako se radi o izvornoj folklornoj skupini ponoviti ću svoj prijedlog od prošle godine - obogatite cjelokupnu sliku različitim specifičnostima koje su obilježavale osobnost nositelja narodne nošnje i izbjegnite uniformiranost. Kao što ste prikazali različite varijante obuće prikažite i ostale mogućnosti u oblikovanju ženskog oglavlja, izboru haljetaka te sl.

Posavski zavičajni klub „Derventsko kolo“

Zavičajna folklorna skupina

Čestitam! Prikaz, oblačenje i nošenje narodnog ruha na razini od prošle godine. Vrlo dobro usklađen donji rub ženskih *košulja*. Pravilno uređena oglavlja udanih žena- prebačene *krpe* (na rog), djevojaka i djevojčica. Komentar o kićenju djevojačkih prsa je uvažen te su ove godine samo pojedine djevojke bile zakićene cekinima (velikim dukatom). Sva obuća primjerena, no sukladno financijskim mogućnostima raditi na nabavci prikladnije obuće.

Lička izvorna skupina „Plješivica“

Zavičajna folklorna skupina

Moderan privatni nakit (naušnice različitih formi, prstenje koje nije vjenčano i sl.) ne spadaju u kontekst narodne nošnje, ali ni u kontekst vremena kojega te nošnje predstavljaju. Većina kosa nije bila uređena na tradicijski način. Predstavnik skupine na okruglom stolu je napomenuo kako se u kraju, čiji folklor ova skupina predstavlja, nosio razdjeljak na stranu. Uz uvažavanje rečenoga, moram konstatirati da većina kosa nije bila uređena na takav način. U svakom slučaju, bio razdjeljak na sredini ili na stranu, kosu je potrebno adekvatno zagladiti i koristiti neko od frizerskih sredstava za učvršćenje. Potrebno je više pažnje posvetiti usklađenju donjeg ruba ženskih sukanja. Ljepo je prikazana individualnost i osobnost kod plesača kao nositelja narodnog ruha (odabir različite tradicijske obuće, rubaca i tipova uređenja oglavlja, tipova nošnji, torbe i sl.)

Ženski vokalni ansambl „Zwizde“

Vokalna skupina

Članice vokalne skupine nastupile su u nošnjama srijemske Šokadije. Vrlo lijepe nošnje, uredno obučene, dobro nošene, oglašiva pravilno uređena. Raspored i raspodjela nošnji su bili u funkciji simetrije. Ova odluka rezultirala je, nažalost, vrlo neusuglašenim duljinama sukanja među pjevačicama. Moj savjet je da nošnje, sukladno njihovim veličinama, raspodijelite sukladno visini i tjelesnoj građi izvođača. Vjerujem da bi slika bila bolja. Uskladiti način povezivanja svilenih prsnih marama *križara*.

Zavičajno društvo „Sinac“

Zavičajna folklorna skupina

Potrebno je još malo poraditi na usklađenju donji rubova sukanja. Kao i prošle godine djelovalo je kao da plesačice ispod sukanja nemaju donjih slojeva (podsuknja/i). Potrebno je eliminirati sav privatani nakit (u ovom slučaju naušnice) iz scenske izvedbe! Kose, ispod povezanih marama, također je potrebno urediti na tradicijski prihvatljiviji način. Muške nošnje korektno pripremljene za scenu, no potrebno je pripaziti da se nogavice *gaća*, kod pojedinih plesača/svirača ne vuku po podu. Muške brade urediti u formi prikladnijoj za scenski nastup (obrijati se).

Zavičajni klub „Odžak“

Zavičajna folklorna skupina

Dio svatova (svirači i dio plesača) lijepo okićeni otkanim i novorađenim ručnicima. Kod ženskog dijela skupine pojedini dijelovi ne odgovaraju šamačko-odžačkom tipu posavske nošnje (npr. dio *krpica s kićankom* je derventskog tipa). Potrebno je još malo pažnje posvetiti uređenju djevojačkih frizura- kosu je potrebno bolje zagladiti. Razmisliti o potrebi kićenja *cekinima* (velikim dukatom) kod najmlađih plesačica. Ukoliko se nosi *kožušak* potrebno ga je svezati. Donji rubovi *bresuknjače (rubine)* uglavnom međusobno dobro usklađeni. Urediti muške brade u formi prikladnijoj za scenski nastup (svirač šargije). Izbor zamjenske obuće uglavnom dobar. Sukladno financijskim mogućnostima poraditi na nabavci prikladnije obuće.

Kulturno umjetničko društvo „Vrhovje župe Dubranec“

Izvorna folklorna skupina

Vrlo lijep, bogat i raznolik prikaz narodnih nošnji Vukomeričkih gorica. Prikazano je nekoliko varijanti ženske narodne nošnje, a sukladno tome i više načina uređenja ženskog oglašiva- oglašje udane žene (*rogi*) s povezanim *rupcem*, *paculica*, oglašje djevojaka, kašmirski *rubec*. Sva oglašja su lijepo postavljena i nošena. Raznolikosti cjelokupne slike doprinose i varijacije u izboru obuće. Potrebno je još malo poraditi na međusobnom usklađivanju suknje *rubace* i pregače *zastora* kod svakog kompleta (pojedine pregače su duže od sukanja), te međusobnom usklađenju duljina svih kompleta, ali cjelokupan dojam je dobar. Muške nošnje, za razliku od prošle godine, dopunjene prslukom. Članovi orkestra također lijepo i uredno odjeveni. Čestitam!

Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo „Bosiljak“, Čučerje

Izvorna folklorna skupina

Ovogodišnja izvedba, kao i prošlogodišnja, prikazuje Čučersku svadbu, pa je osvrt na tragu prošlogodišnjeg. Vrlo lijep i bogat prikaz svadbenog veselja. Prikazano je nekoliko tipova ženskih narodnih nošnji unutar kojih je potrebno poraditi na usklađenju duljina. Kod pojedinih kompleta potrebno poraditi na donjim slojevima (podsuknjama) ili postojeću podsuknju dodatno uškrobiti. Nošnje će bolje stajati i ponašati se prilikom plesa. Oglavlja *poculice* pravilno postavljena, no u žaru veselja barjaktar je srušio jednu poculicu. Pojedine koraljne ogrlice potrebno je presložiti na način da niske nisu iste duljine već da su one, od vrata na niže, raspoređene od kraće prema dužoj. Ako se ne varam, jedna ili dvije plesačice nosile su opanke *opajнке* karakteristične za šestinsku nošnju. Zar se *opajнки* nose uz bilo koju od prikazanih inačica ženske nošnje? Muške nošnje pravilno obučene i veličina koje odgovaraju tjelesnoj građi izvođača.

Tomislav Brekalo